

Література

1. Жук В. П. Організація державно-приватного партнерства в зарубіжних країнах / В.П. Жук//Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 11. – С. 111-113.
2. Бобко У. П. Державно-приватні партнерства в Україні та перспективи їх впровадження на прикладі підготовки до Євро-2012//Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. - 1(1). – 2011. – С. 274-282.

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ВІТЧИЗНЯНИЙ ЕКОНОМІЦІ

В. А. БЕРЗИНЬШ, студ.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Вихід економіки України з кризового становища, забезпечення сталого економічного зростання і підвищення його якісної складової за рахунок інноваційного чинника значною мірою залежать від взаємодії держави і приватного підприємництва, від застосування механізмів узгодження національних і приватних інтересів для створення стимулів до інноваційної активності вітчизняних підприємців. Економісти активно досліджують деякі важливі аспекти проблеми підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників і національної економіки у цілому, запровадження інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки, визначення ролі держави в цьому процесі.

У дослідженнях значна увага приділяється конструюванню і розвитку організаційних форм приватного і державно-приватного підприємництва, формальних і неформальних інститутів, що необхідні для ефективного функціонування сучасної економічної системи, яка має усталитися в ході ринкових перетворень економіки України. Ставиться проблема побудови нових, партнерських взаємовідносин у системі «держава – суспільство – бізнес» для того, щоб країна не перетворилась у країну «крамарів» і дрібних «цеховиків» (на що спрямовані, за даними соціологічних досліджень, мотиви більшості населення України), не втратила свій державний суверенітет в умовах глобалізації, коли крупний бізнес визначає конкурентоспроможність національної економіки. Спостерігається своєрідне «партнерство» приватного підприємництва і держави, в особі конкретних представників

державних структур, але це не те партнерство, що відповідає інтересам країни. Тому потребує дослідження проблема розвитку таких форм партнерських відносин між державою і приватним підприємництвом, що сприятимуть вирішенню стратегічних задач прогресивного руху нашого суспільства.

Становлення та розвиток державно-приватного партнерства в Україні, на наш погляд, важливо дослідити в контексті його впливу на процес формування соціального капіталу, підвищення ступеню соціальної згуртованості суспільства, що необхідно для вирішення стратегічної мети – побудови ефективної української моделі економіки, що забезпечує стале підвищення конкурентоспроможності національної економіки і добробуту населення.

Концепція партнерства державного і приватного секторів економіки передбачає розвиток будь-яких договірних відносин стосовно їх співпраці з метою створення, модернізації та ефективного використання об'єктів виробничої і соціальної інфраструктури, стратегічно важливих підприємств різних галузей економіки. Держава у цих відносинах виступає як головний партнер, який визначає рамочні умови партнерства, розділяє з приватним підприємництвом відповідальність і ризики, вигоди та витрати. Найбільш важливими формами державно-приватного партнерства є: концесія, оренда державного майна, державно-приватні підприємства, лізинг, контракт на виконання робіт або надання послуг, угода про розподіл продукції, договір про спільну діяльність.

У багатьох країнах світу державно-приватне партнерство вже давно і успішно практикується, виконуються спеціальні державні програми по його розвитку, що враховують численні теоретичні розробки і узагальнений світовий практичний досвід. Розвиток цієї організаційної форми господарювання сприяє зниженню бюджетного дефіциту на всіх рівнях державного управління, підвищенню якості публічних послуг за рахунок залучення приватних інвесторів, більш широкому запровадженню досягнень.

За таких умов, на наш погляд, не варто очікувати, що рівень довіри у суспільстві сам по собі підвищиться і утворить сприятливу базу для формування ефективних з позиції національних інтересів об'єднань, зокрема, по типу державно-приватного партнерства. У нашому випадку, навпаки, лише успішна практика організації і функціонування таких господарських

утворень на основі сполучення прозорих, сталих і соціально спрямованих формальних і неформальних інститутів.

Здійснюючи вибір серед можливих для вітчизняної практики форм державно-приватного партнерства, важливо враховувати принцип інституційної спадкоємності. На основі узагальнення успішного світового досвіду по використанню державно-приватного партнерства для вирішення нагальних проблем суспільства можна виділити наступні його форми, найбільш придатні, на наш погляд, для сучасних умов розвитку України: 1) концесія – довгострокова форма партнерства (до 50 р.) з обов'язковою домовленістю про модернізацію, оновлення об'єкта; 2) контрактна система (на прозорих для громадськості, конкурентних основах); 3) спільна діяльність держави та приватних партнерів, зокрема у сфері агропромислового бізнесу, шляхом створення мережі центрів спільних досліджень, державних консультаційних центрів для інноваційного підприємництва, його фінансової і маркетингової підтримки.

У дослідженні сутності та конкретних форм державно-приватного партнерства, виборі найбільш перспективних його форм з точки зору адекватності національним інтересам і специфічним умовам певної національної економіки є:

Не сформоване цивілізоване середовище ринкової системи, нерозвинутий соціальний капітал, низькі рівні інституціональної і особистої довіри, соціальної згуртованості, тому на перший план перед нашими урядовцями, підприємцями, громадськістю висувається проблема відбору і специфічного конструювання ефективних організаційних форм державно-приватного партнерства

При відборі певних форм державно-приватного партнерства у вітчизняній економіці особливу увагу слід приділити критеріям інноваційної спрямованості, позитивним зовнішнім ефектам спільної економічної діяльності, створення високотехнологічних робочих місць, зниження ризиків, сприяння зростанню доходів пересічних громадян і бюджетів всіх рівнів.

Існуюче законодавство не спрямовує належним чином проекти державно-приватного партнерства до наукової, освітньої, інноваційної діяльності, до зменшення надзвичайно високого рівня диференціації доходів наших громадян шляхом залучення широких верств населення до більш продуктивної і доходної діяльності. Тому воно потребує вдосконалення.

Література

1. Павлюк К.В., Павлюк С.М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17.
2. Колот А.М. Соціальна згуртованість суспільства як доктрина: основні засади, причини актуалізації, складові розвитку // Економічна теорія. – 2010. – №1. – С.18-28.
3. Сасаки М., Латов Ю., Ромашкина Г., Давыденко В. Доверие в современной России (компаративистский подход к «социальным добродетелям») // Вопросы экономики. – 2010. – № 2. – С. 83-102.
4. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 1 липня 2010 року N2404.

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Г. Г. СОБОЛЄВА канд. екон. наук, доц. кафедри ЕПБАіРР

І. В. ЗУБЕНКО студ.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

В умовах сучасних стрімких ринкових перетворень в економіці нашої держави взаємодія бізнесу та влади є дуже важливим етапом розвитку України. Держава і приватний бізнес не повинні бути взаємовиключними, а навпаки, необхідно зробити їх взаємодоповнюючими секторами економіки та політики. Цивілізований ринок жодної країни не може існувати без стратегічного партнерства держави з приватним сектором. Існує точка зору, що залучення приватно-підприємницького сектора до вирішення соціальних і економічних завдань може зробити державу «ефективною і гнучкою» [3, С. 104-116.].

Проблема взаємодії бізнесу і влади характерна не тільки для України, тому є актуальною для багатьох держав. Для урядів більшість країн світу ця проблема також актуальна. Саме тому багато вітчизняних та зарубіжних дослідників створили низку ґрунтовних публікацій:

В. Андріанова, В. Базилевича, Я. Базилук, Дж. Бланка,
М. Гельвановського, В. Гейця, П. Єщенка, Я. Жаліла, Б. Кваснюка,
П. Корнеліса, І. Крюкової, П. Кругмана, С. Ліндера, Д. Лук'яненка,